

POKROK ZÁPADU

WEEKLY EDITION.

ENTERED

POST OFFICE AT OMAHA, NEB., AS SECOND-CLASS MATTER.

ROČNÍK XXVII.—ČÍSLO 30.

OMAHA, NEB., VE STŘEDU 23. ÚNORA 1898.

Předplatné na Pokrok Západu \$2.20 na rok
Předplatné na Pokrok s Kalif. Am. \$3.00 na rok

NOVÉ ZPRÁVY DOMÁCÍ.

KRONIKA UDALOSTÍ.

Havanský tabák z Floridy.

Sekretář zemědělství, Wilson, mekal v min. dnech ve Floridě, aby se tam z vlastní zkušenosti přesvědčil o rozsahu pěstování tabáku ve státu tom a o zkušenosti své vyjádřil se následovně: "Během posledních několika roků na 40,000 Kubánců, kteří téměř celý dosavadní život svůj pěstováním tabáku strávili, přestěhovalo se na Floridu a záhy sezнали, že podnebí floridské úplně onomu nejlepšímu tabákovému kraji kubánských se vyrovná. A Američané umění jejich od nich záhy se naučili. Státní statistika ukazuje, že prodáno bylo loni Kubánci 60,000,000 doutníků a prodej tabáku vynesl jim \$13,000,000. Sp. Státy platí Kubě, Sumatě, Mexiku a jiným zemím dosud na \$17,000,000 za tabák a Floridané snaží se obchod tento pro sebe zajistiti. Vzdor tomu, že z Floridy přichází do trhu nyní ročně na 16,000,000 doutníků, nelze ptec dosud naleznouti v trhu doutníku floridského a všechny přichází pod jménem doutníků havanských."

Šerif před soudem.

Ve Wilkesbarre, Pa., pokračováno v úterý odp. v přelčení v případě šerifa Martina a jeho 82 příruční, obžalovanými z hromadného povraždění bezbranných stávkářů a z podáního toho dne svědecktví dlužno uvést pouze jen svědecktví K. Višnického, který přísahal, že šerif Martin byl prvním, který do řad stávkářů vypálil a jednoho z nich skolil, načež teprve pak ze hromadná palba do řad jejich započala. Ve středu nebyla obžaloba se svými svědky, jimiž dokazováno býti mělo, že šerif znamená ku palbě dal, šťastnou, neboť ve křížovém výslechu podařilo se obhájcům svědky ve výpovědích splést a k doznání je přimět, že dřívější výpovědi jejich na pravdě se nezakládaly. Ve čtvrtek vyslechnuto několik stávkářů, kteří tahu na Lattimer se účastnili a ti vesměs svědčili, že do nich od příručních šerifa střeleno bylo, když na útěku se nalézali. Též dne vydáno výborem, žalobu vedoucím, provolání, v němž žádány jsou peněžité prostředky k dalšímu vedení soudu, an fond příslušný úplně již vyčerpán jest.

Konečně zatčen.

Ve Westerville, malé to vesničce asi 12 mil severně od Columbus, O., vzdálené, vypátrán a zatčen byl v úterý T. Hogan, o kterémž po delší dobu tajná policie spolková jakož i policie několika větších měst a několik soukromých jednatelů pilně pátraly, an proti němu důstatek důkazů bylo, že dopustil se četných okradení schránek poštovních, kteréžto zločiny v posledních několika měsících v různých městech unie spáchány byly. Při zatčení jeho nalezeno v kapsách jeho 120 různých klíčků od schránek poštovních, jakož i téměř 200 dopisů, jež v poslední době v různých městech ohioských z pouličních schránek poštovních ukradeny byly. Hogan ke svému zločinu se přiznal a policii v Columbus udal, že se společníkem svým, jehožto jméno udati se však zdráhá, v posledním roce za více jak \$40,000 poukázek bankovních a poštovních z ukradených dopisů odcizil.

Dva tisíce mil pěšky

urazil, jak v úterý z Huron, S.D., oznamovánu, Gustav Kunish (Kuneš?), který se svými 3 syny z Petersburgu, Va., tam přibyl. Týž odstěhoval se s rodinou svou do okolí Petersburgu před několika lety, leč nedařilo se mu tam tak jako očekával a proto s radostí použil příležitosti, kteráž se mu naskytla a farinu svou za pozemek v So. Dakotě si zaměnil. Peníze, které mu zůstaly, zanechal manželce, sám pak se svými 3 hochy ve stáří 10, 12 a 14 roků vydal se pěšky k novému domovu svému, kteroužto vzdálenost téměř 2000 mil, v 10 týdnech urazil. Některý den urazili až i 35 mil a týdně ušli průměrem 200 mil. Po cestě dařilo prý se jim dosti dobře, neboť našli všude dosti soucitných duší, kteréž přistěši a posilnění jim poskytl.

Budou nebo nebudou?

Americkou federací práce předloženo bylo počátkem týdne všem místním uním přádelářským dle ní-

DO POVĚTRÍ

vyhozen v úterý večer válečný parník "Maine" v přístavu havanském.

Přes 250 lodníků zahynulo.

Příčina neštěstí dosud záhadou.

ZLOČIN ČI NÁHODA?

V úterý v noci došel sekretář námořnictva od kapitána válečného našeho parníku "Maine" v přístavu havanském, na Kubě kotvícího, Sigsbee, telegram, kterýž značného rozrušení v mysli veškerého lidu amerického způsobil.

WILLIAM M. EVARTS.

Pan Evarts jest nyní 80 roků star a úplně osleplým. Své doby byl jedním z nejznamenitějších právníků celé země. Před dvaceti lety, za prezidenta Hayese, byl sekretářem zahraničním. Za onoho pověstného škandalního procesu před 25 lety proti věhlasnému kazateli Beecherovi, byl zástupcem tohoto. Nyní chladně a zřídka opouští svou postel

ku ve státech novoanglických k odhlasování, zda prohlášena býti má stávka všeobecná, kterouž by majitelé přádelců donuceni byli k uvedení mzdy opět na tu výši, na jakéž před novým rokem se nalézala. Jak se podobá, hlasování nedopadne ve prospěch stávky, neboť převážná většina dělníků jest toho náhledu, že čas tak obrovské stávce na kteréž by se 200,000 dělníků podílelo, příhodným není a že vyvolání stávky ještě zhoršení stavu dělnictva za nezbytný následek by mělo. Jedině z New Bedford, Mas., dochází zprávy, že místní unie v zájmu stávkujících stávku prohlásiti volnými by byly.

Prý se poděkuje.

Z Ann Arbor, Mich., oznamuje se, že došla prý tam zpráva, dle kteréž nyní náš velevyšlanec v Turecku, J. B. Angell, dřívější ředitel tamní university, z úřadu svého poděkovati se hodlá a že již podzimním termínem školním dřívější svou hodnost opět nastoupí.

* V New Yorku zemřela v pátek před 1. hodinou ranní sl. F. E. Willardova, předsedka temperenční unie křesťanských žen.

důstojníků španělských, počítaje v to i zástupce gen. Blanco, jest u mne s vyslovením sympatií. — Sigsbee."

Samo sebou se rozumí, že žádosti kapitánově bylo bezodkladně vyhověno a s dychtivostí očekáváno zpráv dalších, jimiž by náležitěho světla na nešťastnou událost tuto vrženo bylo a jimiž objasněno by bylo, zda hrozné neštěstí toto způsobeno bylo nešťastnou náhodou, či nedbalostí mužstva, aneb zda o bídný čin se tu jedná.

Zprávy tyto záhy docházeti počaly a jimi rozsah neštěstí ještě větším učiněn, než z počátku souzeno, pravý však původ osudného výbuchu zahalen jest dosud rouškou tajemství. Náhledy o tom velice se různí a pravda seznaná bude teprve po úředním vyšetřování, hlavně pak po vyzdvižení trosek, na nichž nejlépe možno bude seznati, zda neštěstí způsobeno bylo výbuchem skladiště prachu, či zda loď torpedem neb podmořským podkopem do povětří vyhozena byla.

Neštěstí samo popisováno jest cestujícími na parníku "City of Washington", kterýž nešťastné lodi nejbližší zakotven byl, následovně:

"As v 9:25 slyšeti bylo slabý výbuch, stělné rány se podobající, načež as po 10 vteřinách cestující silný otřas ucítiti a hned na to pravou sopku, těla lidská, nábytek a trosky lodní soplíci, před sebou uviděli. Celá loď zdvižena byla do výše, hned pak na to zvolna ponořovati se počala." Jiní svědci výbuchu tvrdí, že nejdříve vyšlehl ze středu vysoký plamen, načež teprve následoval výbuch, při němž loď téměř úplně z vody vzdvižena. Ihned učiněno bylo vše možné na zachránění těch, kteří do vody vrženi s vlnami zápasili. Největších služeb v ohledu tom prokázáno záchrannými čluny ze španělské lodi válečné, "Alfonso XII.," jakož i čluny parníku "City of Washington", jimiž celkem 59 raněných vyloveno. — Kapitán Sigsbee v čase výbuchu nalézal se v kabině své a poraněn byl na hlavě, na štěstí ne však smrtelně a jako pravý námořník setrval při tonoucích lodích své do posledního okamžiku. Z 26 důstojníků zachráněno se jich 24, za což děkovati mají výhradně tomu, že místnosti jejich v zádi lodi se nalézaly; ne tak šťastnými byli námořníci, mající ložnice své v přední části lodi, neboť tam právě výbuch se udál a spousta tam způsobená byla hroznou.

Kapitán Sigsbee vyjádřil se o neštěstí samém následovně:

"Nemohu o tom mnoho říci. Byl jsem ve své kabině a právě dokončil jsem psaní rodině, když výbuch povstal. Loď prudce se nahnula a v témž okamžiku věděl jsem, co to znamená—že loď jest ztracena; světla v kabině shasla a jen jsem se ven dostal, setkal jsem se se svým pobočníkem, kterýž ke mně chvátil. Dal jsem hned rozkaz, by pořádek zachován byl a aby skladiště prachu zatopeno byla, leč to bylo zbytečným, neboť ta byla již zatopena a vše bylo ztraceno. Ze záchranných člunů zůstaly nám pouze tři a ty byly ihned spuštěny." Na otázku, čím as, dle náhledu jeho, výbuch způsoben, odpověděl, že na otázku tu odpovět dlužným zůstatí mus.

Jeden z důstojníků, který bez úrazu z lodě vyváznu, prohlásil, že jest mu nepohoditelným, kterak výbuch povstati mohl, neboť prý přesně, dle předpisů, prachárny o osmě hodině prohlédnuty byly a

klíče kapitánovi odevzdány. Jiný z důstojníků, který nalezal se v čase výbuchu s několika svými soudruhy v jídelně, vypráví, že po vyběhnutí na palubu, shledal, že celá hoření paluba roztrhána byla, mimo čehož požár na lodi vypuknul a tato rychle potápěti se počala. Následkem toho obrácena veškerá pozornost na spuštění člunů a zachraňování raněných. Ze 354 mužů, zachráněno jich bylo pokud zjištěno 57, 24 důstojníky v to nepočítaje.

Parník Olivette, na jehož palubu raněných lodníků přeneseni byli, přibyl do Key West, ve středu po 10. hodině večerní. Výplatčí Denison, kterýž mezi těžce raněnými se nalezal, vyjádřil se ku zpravodajci, spojeného tisku, o neštěstí tomto následovně: "Příčina výbuchu pro každého z nás jest nevysvětlenou záhadou. Udál se ve skladišti, téměř ve samé špičce vodní čarou se nalézajícím. Podél téhož nalezá se skladiště uhlí, jest však odděleno prostorem dvou stop, dle obvyklého zvyku vykonána prohlídka skladiště o osm hodině a tu zjištěno, že teplota v témže pouze 59 stupňů obnášela. Skladiště zavřeno, klíče kapitánovi odevzdány a mužstvo o 9. hodině na lůžko se odebralo. Výbuch udál se v 9:40 a tím také tato tak hrozná ztráta životů lidských vysvětlována jest. Z těch, kdož na přídě se nalézali, zachráněno jich pouze as deset. Výbuchem roztržena loď ve dvě části a týž byl tak silným, že několik nešťastníků do výše 40 stop vyhozeno. Ve skladišti nalezalo se 25 tun hrubého prachu, užívaného pro náboje velkých děl a nenalezal se tam žádný dynamit, stělná bavlna neb náboje torpédové, jež by otřesením se vznití a vybuchnouti mohly. Třaskaviny tyto uloženy byly ve skladišti blavním, kteréž nevybuchlo. Kolem skladiště ani ve skladišti samém nenalezaly se žádné dráty elektrické, tak že ani tím způsobem výbuch vysvětlován býti nemůže. Nemyslím, že Maine zničena byla torpédem pod loď vloženým, neboť v případě tom, bývalo by dno bylo roztrženo a ne hořejší částí lodi. Zadní část lodě potopila se ve třech minutách a ti, kdož se zachránili, učinili tak pouze v tom, co na sobě měli.

Dle posledních zpráv přišlo 253 lodníků o život a 103 byli zachráněni. Z Key West došla ve středu od dopisovatele spojeného tisku nezaručená zpráva, že prý kapitán Sigsbee pevně věří, že neštěstí způsobeno bylo torpédem, že tento náhled svůj námořnímu odboru již sdělil a že požádal o bezodkladně vyslání znalců, kteří by příčinu výbuchu zjistili. . . . Náhled tento sdílen jest ze strany mnoha důstojníků námořních, kteří tvrdí, že při lodi, jakou Maine byla a při velení důstojníků zkušených, jakýmž kapitán Sigsbee a důstojníci ostatní na lodi té byli, jest výbuch téměř úplně nemožným a že neštěstí toto vysvětliti se dá pouze jedině tím, že torpédem ze břehu vyslaným způsobeno bylo. Co na domněnkách těchto pravdy, ukáže se ovšem nejlépe z předsevzatého vyšetřování.

"Maine" byl válečným parníkem druhé třídy; postaven byl v loděnici brooklynské r. 1890 nákladem \$2,588,000, byl délky 318 a šířky 75 stop; vnor obnášel 21 6 stopy a nosnost 6682 tun. Vyzbrojen byl 4 desetipalcovými a 6 šestipalcovými děly, 6 sedmi-liberními a 8 jednoliberními děly rychlopalnými, 4 děly gatlingovými a a whiteheadskými torpédy.